

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Pripisana se pisma tiskaju po 5 ovč. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 ovč., za svaki redak više 5 ovč. ili u slučaju opetovanja uz pogodbe sa upravom. Novci se štija poštarškom naputnicom (assegno postale) na administraciju „Naše Sloge“ tamo, prešima i najbližu pošte valja točno označiti.

Komu list odmah na vrijeme, otko to javi odpravnicu u adresnu pismu, za koje se ne plaća poštarine, ako se izvana napiše: „Reklamacija“.

Izlazi svakog četvrtka na cijelom arku.

Dopisi se ne vraćaju ako se i ne tiskaju.

Nebilježovani listovi se ne primaju. Predplata sa poštarinom stoji 5 for., za seljake 3 for. na godinu. Razmjerno for. 2 1/2 i 1 za pol godinu. Izvan carevine više poštarina.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalaze se u Via Carintia br. 25

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Sloga raste malo stvar, a sloga sve pokriva.“ - Nar. Pos.

Poziv na predplatu.

Konecna prošloga mjeseca iztekla je mnogim našim čitateljima predplata za l. tečaj t. g. Imade žalibože i takovih, koji nam duguju predplatu ne samo za prvi tečaj, već i za više prošlih tečaja. Da nebude njim ni nam nerilika, molimo ovim jedne i druge, da učine tim prije svoju rodoljubnu dužnost. Moleć za ponovljenje predplate i za izplatu stare, nečinimo to z obiesti, već iz prave i ozbiljne nužde. Naš list neima izvanrednih polpora niti mogućih zaštitnika, već se oslanja edino na svoje čestite predplatnike, koje pozivljemo ovim, da nam ponoganu rodoljubno nositi teško breme.

Novce valja slati poštarškom naputnicom. Predplata stoji na godinu a imućnije for. 5, za kmeta for. 2. Na pol godine polovicu gornje cijene.

Uprava „Naše Sloge“.

Iz carevinskoga vieća.

Beč, 30. junija 1891

Sad već traje osam dana podružna razprava proračuna za godinu 1891., dakle pošto se je već polovica proračunoga potrošilo i pošto se je proračun za mjesec juli privremeno glasovalo.

Kod razprave dispozićijskoga fonda bile su mnoge stranke u neprilici, i nastojale su se razno izvući. Niemci ljevitari, proti dosadanjem običaju, izjavili su, da će glasovati za taj fond, da dakle imadu povjerenje u vladu. K njim se je pridružio i graf Franjo Coronini, zemaljski kapetan u Gorici. On je najprije izrazio svoju radost nad tim, što su se Niemci ljevitari približili vladu, jer je on i njegova stranica uvijek najbliže njim bila i jest. Naglasio je pak jednakopravnost, koju valja prevesti u južnih pokrajinah, koji u dviecinom toli u materijalnom obziru. Oni će glasovati za fond i nalaju se, da će buduću put glasujuć za nj, moći zagotoviti vladu, da imadu u nju posrednija povjerenje.

Mladoci, njemački nacionalci i socialisti „reformeri“ izjavili su, da će glasovati proti. Glavni konservativnoga kluba nisu izjavili ništa — oni kao da još čekaju, da se kako će se stvar razviti. Sa strane „reformiranih reformera“ bi postavljeno predlog, da se glasuje za fond poimece. Ustali su se za to svi, koji se izjavili proti fonda, a k tomu i Poljaci, nekim slučajem. U to se je jedan, neznanju u prvi hip o čem se glasuje. Ustali su se za nj u drugom hip, a već kad su ustali i opazili, da su „kapetani“ učinili, nisu se htjeli sjesti. Glasovalo se je dakle poimece, sa da ili ne. Sa da glasovalo je 180 zastupnika, sa ne 51. Mogli su manjkali, odnosno zapustili: Zvonimira kad se je jomalo glasovati, ili već prije.

Kod poglavlja o prinosu za izvanjske poslove govorio je dr. Vašaty proti izvanjskoj politici monarhije, proti trojnom savezu (Austro-Magjarija, Njemačka i Italija). Dr. Luogor proti Magjariji, kojom da stajuju ova pola monarhije. Govorili su i drugi za, govorio je i ministar-predsjednik Taafe, branuć trojni savez i Magjariju.

Kod ministarstva za unutarnje poslove govorili su razni zastupnici, a među njimi i zastupnik grada Celja dr. Foregger. On se je tužio kako Slovenci u južnoj Štajerskoj napreduju i kako njih vladu u to podupire, a proti Niemcem radi. Krivo čini Niemcem tim, što je dozvolila, da se otvore slovenske paralele u Mariboru, da se otvori slovenska tiskarna u Celju, i da se otvore slovenska posudionica također u Celju. I ništa drugo! Vidite kakve ki-

vice se Niemcem čine! Vidite kako su objestni, al ujedno i smješni, po gotovo Foregger, koj tako zlo govori, da ga nit njegovih najboljih prijatelji nelušaju. Neke slovenski i hrvatski zastupnici su mu početkom prigovarali, onda se počeli smijati na glas, a kad nisu već ni to mogli, tad su zapustili dvoranu, da već lđosti nelušaju. On je Slovenecem i „panslavizam“ predbacio i pozvao se pri tom na ljubljanski sastanak, u kojem panslavizam, veli on, doista nije izrečen, al se za izrečenim skriva. Pak nećes, da se smiješ takvim ljudem, ili da jih prezireš! Slično tomu je dan dva li prije govorio i zemaljski poglavarštajerski Wurmbraun, dakle čovjek, koj obnaša visoku čast, koj je poglavar i Slovenaca i koj sam sebe zove velikim državnikom a kuga i njegovi velkim drže. Pak da su to zdravi odnosi! Zastupnici Klun i Vešnjak obnaši su „shodnim, da poprave stvarno neke izjave Foreggerove; ja neznam, da li je zaslužio, da se to učini. Za takove je najbolja ona: nebrini se za nje, neg vidiš i prodji!

Kod toga poglavlja vidila se je stanovita pristranost predsjednikova. Imalo je govoriti samo šest zastupnika — morate bo znati, da se već prije ustanovi koliko može zastupnik govoriti, a nedozvoljava se, da jih govori koliko hoće. Da se dade priliko govoriti i jedne strane proti Čehom a druge strane proti Hrvatim, dao je sada dani predsjedatelj Chlumecky, pošto je Smolka na ladanje otišao, riječ još četvrtici. Među tim bio je i Talijan-Srb Bonda, koj je nastojao, da govori proti zavodnom Perića. Naši, imenito dr. Gregorič, nisu mogli doći do riječi.

Kod drugoga dijela toga poglavlja govorio je kanonik Klun odulji i liep govor o uredjenju nekih vodnih i kopnenih putova, to o osušenju ljubljanske močvare. Navreo je značajnih primjera, usljed kojih se vidi kako se zapostavlja životne prijetke ciljel zemalja radi probitaka privatnih društva ili družba. Tako su se u prošlom stoljetju protivili i osušenju rizezi njemačkoga reda u straha, da nebi osušenjem prestale dolaziti tamo patke i vodne ptice pak oni izgubili užitek lova! U najnovije doba pako protivili se osušenju to, što bi nekakav ulin presta, radiš i što bi južna željeznica štetovala. Tako ide kod nas!

Kod poglavlja o proručnom vojničtvu bilo je izrečeno liepih misli, koje pak bojim se, da će se teško oživtvoriti. Ministar vojske odobrava sve što ide na poboljšanje vojske i vojnika, al nalazi svoj nemoguć, kad se predlaže kakve polakšice, poboljšice obzirom na pučanstvo.

Zastupnik grada ljubljane g. Kušar govorio je za to, da se ljubljanska vojnička bolnica kaošto i vojničko sklađište prenese na periferiju grada, a da se tim zadobijemo zemljište proda jeftino grad, da jih zmogne upotrebiti za gradske svrhe. Govorili također za to, da se obnovi gimnazija u Kranju.

Danas se nastavlja razprava proračuna za ministarstvo bogostojstva i nastave. Lagano se ide napried, prem se sjedi u saboru najjeftaće od 10 pr. pođno do 6 po pođno.

Interpelacija

zastupnika V. Spinčića i drugova na visoku c. kr. vladu. (U 25. sjednici carev. vieća.)

Godine 1883. predložila su gospoda M. Laginja i A. Križanac u ime tadašnjih hrvatskih i slovenskih zastupnika na zemaljskom saboru Istre visokoj vladi jednu spomenicu, u kojoj su popisali postupanje u Poreču, uobičajeno proti spomenutim zastupnikom koji u zemaljskom saboru toli izvan njega, ter su molili, da se neurednosti primjerenim putem odstrane.

Sudeći po ponašanju občinstva god. 1884. — koji u zemaljskom saboru toli

izvan njega — pomogla je ta spomenica bar toliko, da su mogli hrvatski i slovenski zastupnici, izuzam nekoliko pojedinih slučajeva, u zemaljskom saboru mirno razpravljati o predmetih, to se kretati pu mjestu a da im nije nitko dođivajao.

Ali već sliedeće g. 1885. krenulo je na gore, zatim se je to zlo pogoršavalo od godine do godine i traje dan današnji.

Kada govore hrvatsko-slovenski zastupnici hrvatski ili slovenskim jezikom, dogadja se obično ne samo to, da se talijanski zastupnici sastaju glasno govoreć, već dapače buči občinstvo na galeriji na sve moguće načine tako, da nečuju govornika niti oni, koji su mu blizu. Izvan sabora, pu ulicah preokrećih sramote hrvatsko-slovenske zastupnike različitim pogrđama, viču za i pred njimi, izviđaju, pljuvaju ter ih moraju sprovdjavati oružnici do njihovoga stanovanja svaki put kad idu iz sabornice.

Podpisani zastupnik Spinčić doživio je sam često kao zem. zastupnik takovih pogrd. Otkad je došao u Poreč kao zem. pri sjednici godinu dana nije mu se ništa dogodilo. Tim gore dogadja mu se od dne 23. febrara 1891. a osobito od 4. marča 1891. napried, kojih dana bijahu misne obavljene izbori fiducijara, odnosno se biralo zastupnika u Poreču. Njega, koji bijaše član najviše autonomne oblasti u pokrajini, koji je kao takav prisiljen bio stanovati u Poreču, i koji je od dne 4. marča državni zastupnik, grđili su na sve moguće načine dan na dan kroz čitavi mjesec dokle nije ostavio mjesto; ako se je enamo pokazao na ulici, kad bi išao u svoj uređ, kad bi se vraćao iz ureda u svoj stan, kad bi išao na velepotrebitu šetnju ili kad bi se vraćao sa šetnje. Premda mu se je jamčilo, da se je sve potrebno poduzelo, da mu se neće ništa dogoditi, izviđali su ipak i kričali za njim razne pogrdne odrasli i djeca. Čim bi ga djeca zapazila, skupila bi se naglo, te bi počela plesati i pjevati jedno pogrdnu pjesmu, naperenu proti Hrvatim i složenu navlaš poslie izbora od dne 4. marča t. g. On nije ostavio svoga stana ni 23. febrara niti 4. marča, to pako ne radi plašljivosti, već jedino radi toga, da mu se nebi predbacilo, da je sam kriv ako mu se što dogodi, to radi toga, jer mu se je reko na kompetentnom mjestu, da opreznost zahtjeva, da ostane kod kuće. Činilo se je dapače, da nije niti u kući sjeguran, jer su postavili pred njegov stan 3 oružnika, koji su ga čuvali skoro do zore. Kako su mu kasnije rekli na kompetentnom mjestu, zapričilo se je tim i pomoćju najuplunije osobe talijanske stranke, da nije poslie proglašenja izbora Vergottini-eva pred kućom sakupljeno i bačeno manstvo naroda pripravilo demonstraciju, kakva bijaše unapried dogovorena, a možda štogod i gorega.

Nu nisu samo hrvatsko-slovenski zastupnici izvrgnuti takvim protivčinam, već Hrvati i Slovenci u obće, a osobito pako njihovo svećenstvo.

Postupanje a hrvatsko-slovenskimi biraći godine 1885 u Poreču i Vodnjanu popisano bijaše u dotičnih utocih, predložih visokomu saboru. O tih protestih nije se dođahu u visokom saboru razpravljalo, govori se pako, da se je god. 1891, dakle po izminuću šest godina i poslie razpusta državnoga sabora, vodilo o tom iztraga i možda jošu vodi.

Godine 1891. dogadja se hrvatskim biraćem i fiducijarom nešto bolje, jer su došli k izborom u većoj pratnji svojih suobćinara i jer je dne 4. marča pred izborim mjestom na periferiju grada stajalo do 30 oružnika pod zapoviedju jednoga nadporučnika i političkoga komesara. Ipak fiducijari nisu smieli u grad, da se čim okriepu; samo pojedinci su mogli u grad, ako su za to zamolili oružnike, da ih prate.

Koli bijaše sve to potrebno, kaže nam činjenica, što su Porečani uzprekos svim tim mjeram, na stubah gostione „Alla città di Trieste“ napali dvojicu, i to Mateja Dekovića i Stjepana Zoričića, udarali ih po glavi te bacili ih napokon van kroz vrata. Nakon proglašenja izbora bacali su kamenje u vrata hrvatski mlaidega građanina Ritoše, a daljnjim izgredom stalo se na put jedino tim, što se je postavilo trojicu oružnika pred njegov stan.

Pred izborom, a osobito poslie izbora bijaše veoma pogibeljno za pojedine hrvatske mužve pokazati se u Poreču. Dne 8. marča pobjegao je Ante Kalac iz Varvri jedino težkom mukom pred navalom Porečana i to strampučicami nipošto običnom cestom. Jednoga dana u tjednu izmudru 8 i 15 marča upozorio je Antuna Pavietića iz Varvri neki miranji Porečan, da je pripravno kakovih 40 Porečana, da navaljuju na Hrvate, ter ga je opomenuo, da zapusti brao Poreč. Dne 23. marča oćkivala je hrvatske mladiće dolazeće k vojničkom noračenju pred kućom c. kr. oblasti dugackimi i debelim batinama oboružana svetina; sliedila ih je pu čitavom gradu, počela na nje pred gradom opuku bacati ravnasi pri tom dva mladića na glavi, dočim su se drugi bjegom spasili. U malo dana upadnuti bijahu i udarane u Poreču četiri osobe i to: Sime Stifanić iz Sirova, Stjepan Radolović iz Mousalija, Toma „Krananac“ iz Varvri, Grgo Rabak iz obćine Buzeta. Na dan noračenja uzlikluno je u Poreču Sime Bratović iz Baderno; živio naš cesar Fran Josip! na što mu Porečani odgovoriše: Ti daremo ben noi altri cesara! (Mi ćemo ti već dati cesara) te bijedoše navaliti na njega, no on njim pobježe.

Da li je i što je politička oblast proti izgrednikom u Poreču poduzela, je manje poznato. Upravitelj te oblasti da se je izrazio, da hoće imati red u svojem kotaru. Ali kako?

Dne 25. maja uhvatili su oružnici u sv. Lovreću Pazenatičkom tri dečka u dobi od 10—14 godina, odveli ih k političkoj oblasti u Poreč — jedno tri sata hoda, te bijahu tuj osuđeni srnki na 12 sati zatvora jedino radi toga, što su jednomu drugomu dečku, koji je u njimi polazio krišćanski nauk i koji, da se obrani od kiše, ogrnuo se nešto više gradjanskim kaputom, govorili „Taljan“.

U sudbeni kotar Motovun, u političkom kotaru Poreč, poslano bijaše u najnovije vrijeme više oružnika, koji se sakrivalju u šumicah uz hrvatska sela. Narod ih je opazio, nu nije znao zašto se tu nalaze, dok se nije sam o tom dne 4 i 6 maja t. g. osvjedočio. Dne 4. maja išao je Sime Milčić, dobroćudan seljak, iz Rakotola sa volovi i vozom na djelo na polje, te kad je opazio nekoga svoga prijatelja doviku ovomu „živio“. Nato skoćeše iz svoga skrovišća dva oružnika k njemu, uhvatiše ga i svežače verigami, te ga odvodeše kano zločinca pu glavnoj cesti kroz Višnjau u Poreč, četiri sata hoda, i tuj ga zatvoriše. Pošto je odsjedio u zatvoru jednu noć, bijaše sliedećega dana od političke oblasti osuđjen na zatvor od 12 sati ili na platež for. 5.

Dne 6. maja htjeli su uprav početi nekoji mladići iz sv. V. tala, vradajući se od poljske radnje, pjevati neku pučku pjesmu, al usretuše u to oružnike te pozdraviv iste, pođjoše dalje. Na to zapjevaše rečenu pjesmu, kao što to običaju kod radnje i kad se od iste kući vraćaju. Dođavi u selo, stupiše u kuću Sime Jakovića. Oružnici sliedeć jih stopimice stupiše u kuću, uhvatiše dvojicu od onih mladića (Antona Macinčića iz Rakotola i Ivana Milanovića iz sv. Vitala) vezaše ih verigami, napuniše puške, te zagroziv se ostalim, odvodeše onu dvojicu vezanih mladića u Vizinadu, a drugog dana u zatvor u Poreč.

Oružnici imadu strog nalog, da pazu što točnije na svećenike, te mućenike koji

šlog vladajuće talijanske stranke, toli radi oblatiti, te da o svemu, što bi kod istih opazili, tjerno izvieste. Pa akoprem iz-punjavaju ti zaštitnici javnoga mira i reda sarvestno zadovoljene naloge, premda nisu mogli naći ništa otegoćujućega proti slo-venkim svećenikom, te akoprem se do-kazalo, da su navale na slavensko sve-ćenstvo u talijanskim novinama posve ne-temeljite, to ipak neće zastupnici političke oblasti, da odastanu od svojih nepravdinih i nepravednih stvorenih nazora. Oni traže pod svaku cenu nedjela tamo, gdje nikakvih neima, kao što ih neima kod hrvatskoga puka i njegovih dušobrižnika. Držeći se izreke: „udari pastira i rastepuće će se stado“ poduzimlje se sve moguće proti slavenskim dušobrižnikom, da ih se u izvršavanju njihovih prava priču. Svje-doci može se dokazati, da se je na veliki četvrtak ove godine, kadno dolaze izvanj-aki dušobrižnici po starom običaju k crk-venim svećanostim u stolnu crkvu u Poreč, demonstraciju proti njim pripravljalo, kojoj su samo tim izbjegli, što nisu došli u Poreč, obaviješteni prije o svemu.

Dne 7. aprila t. g. imali su svećenici Opatijskoga dekanata usljed biskupske naredbe konferenciju u Šterni kod Opatija, te tu zaključili, da će se sastati 15. aprila u Opatlju kod župnika. Opatijski Talijani okretili su tu službenu konferenciju „pa-nalavističkim taborom“ ter zaključili, da će sastanak dušobrižnika kod župnika u Opatlju dne 15. aprila zapriečiti.

Obćinski načelnik prosvjedovao je kod domaćega župnika službeno i pismeno proti tomu sastanku. Pošto je pako župnik izjavio, da se ne može na taj prosvjed obzirati, i budući da nije postupio nihi drugomu pismenom i jednomu ustmenomu prosvjedu, priliepili su stanovnici Opatlja plakate na zidove mjesta, na kojih bijaše među ostalim napisano: „Non volemo preti croati in Portole, sino oerita o partenza“, „ipocriti“. Dne 15. aprila očekivali su ti stanovnici, oboružani raznim oružjem, pred „lozom“ dušobrižnika, vikahu i posuahu iste bacajući na nje svakojako smetje i kamenje. Kroz dan htjedoše se svećenici predstaviti načelniku, da ga pozdrave i zamole za zaštitu, te mu poslaše u tu svrhu pismo, na što odgovori ovaj, da ih neće primiti. Još po dnevnu ostaviše svećenici župničku kuću, našto im je pro-stačko mnoštvo pripravilo demonstraciju, koja bijaše, ako moguće, još veća nego li ona kod dolaska svećenika. Kod toga bacili su grudu zemlje među svećenike.

Radi tih događaja u Opatlju bijahu po-zvani dušobrižnici Stefa i Uttia i Botte-garo dne 8. maja pred kotarski sud u Buju, i to jedan prije a drugi po-otio podne. Za proslušavanja kod suda sakupilo se po prilici 600 građana iz Buja pred sgradom čekajući tu smradnim smetjem na dušobrižnika Stefa i Uttia, dočim su gospodje i gospodine stajala kod prozorah. Dok se je sudac brinuo za jednu zatvorenu kočiju, da spasi dušobrižnika, dođoše oružnici, te odprate dušobrižnika iz sudbene dvorane; svietina je vikala: do ge zo! chipao lo! porce di schiavo! (udarite ga, uhvatite ga, toga hrvatskoga prasca). Dušobrižnik spasio se u e. kr. oružničkom stanu. Poslije podne došao je drugi dušobrižnik Bottegaro, kojega pozdraviše djalov-skom vikom te riečmi: Mac e lo, mac e lo! (ubijte ga! ubijte ga!) Pošto su na- došla jošte dva oružnika te gradska straža i sam načelnik, to pošto su nekoje izgre-đneke zatvorili, umirala se svietina u toliko, da bijaše Bottegaro moguće doći do sudbene sgrade i da su mogla oba dušobrižnika u 5 1/2 sati poslije podne, pra-ćeni načelnikom, četvoricom oružnika i petoricom ili šestoricom gradskih stražara doći do svojih vozova, gdje bijahu me-đuzim konjem uzde prerezane, i odatle otići zadovoljoi, da su se oslobodili svietine i zahvalni e. kr. oružnikom, koji ih iz velike pogibelji izbaviše, i kojim izraziše kasnije javno svoju zahvalnost.

Pa što je na sve to poduzeo e. kr. namjestnički savjetnik vitez Elluscegg? Nevjerojatno al istinito! Metnuo je pod izragu oružnike što su se zamješali u ovaj posao. Njemu bijaše znao, što su izbavili svećenike iz pogibelji. Nije čudo, da koli oružnici toli zapovjednici, koji po-vjerovahu s početka više namjestničkomu savjetniku nego li oružnikom al koji se kasnije osobno osvjedočiše, da nemogu namjestničkomu savjetniku vjerovati, zdvojno za premješćenjem iz kotara Poreča čeznu.

Da nije pako postupanje oblatnih proti slavenskomu svećenstvu i izazivanje slavenskoga naroda od strane Talijana, ograničeno samo na kotar porečki, neka služe kao dokaz sljedeća dva slučaja.

Oružnici su naime u mjestu Karkavce, u mjestu gdje stanuju dva fiducijara, Ja-rebica i Grison, u občini Pomjan, u ko-taru Kopru, izpitivali nije li tamonjži žu-pnik dao obojicu fiducijara zapriješnuti, da će glasovati sa hrvatsko-slovenskom stran-kom, premda je to sama talijanska stranka bez ikakvog temelja tvrdila i akoprem su ova dvojica poznati obćenito kao pošteni i značajni muševi, koji se nekad od ni-koja i ničim na bilo koje nečasno djelo savesti, dočim se nije ni označivao nihi itko drugi na to dao, da iztražuje nije li istina — kao što u istinu jest — da je upravo tu dvojicu talijanska stranka velikimi svotami novca podkupiti htjela.

Iz Buzeta — koparski kotar — gdje su prigodom novčenja izgređa Talijani počinili, i gdje se je jedan građanin od-važio i na to, da uzvikne: Viva l'Italia! krenuo je dne 6. maja t. m. crkveni obhod k rotivnoj crkvi u okolici gradca. Obhodu priastvovao je po običaju hrvatski puk. Ovega puta pridružiše se obhodu izvan-redno i nekoja mlada gospoda i gospod-je iz Buzeta, ali kao što se je pokazalo, samo u tu svrhu, da izazivlju hrvatsko pućanstvo. Ova mlada gospoda obojega spola dovikivala su puka svakojakih iz-azivajućih rieči, te jedući jaja bacala na ljude korice, djecu grančicama udarala i napokon porugljivo litajući „pjevavala“.

Kao što je iz svega rečenoga razvidno, nisu hrvatski zastupnici ni od Hrvata iz-abrani članovi zemaljskoga odbora u sjelu zemaljskoga sabora i zemaljskoga odbora sjegurni pred pogrdami i groznjama od strane talijanskoga pućanstva; hrvatskim biraćem i fiducijarom nije prosto, da mogu slobodno svoje izborno pravo vršiti; Hrvati nisu u obće sjegurni pred pogrdami i groznjama ako dođu u gradove; hrvatske i slovenske dušobrižnike stavlja se bez ikakvog razloga pod pažnju oružnika; hrvatske su svećenike pričeđi, da posjete svoje drugove; hrvatski svećenici nisu sjegurni kad stupe pred sud ili kad se od istoga vraćaju; isti oružnici nisu sjegurni pred biesom namjestničkoga savjet-nika ako po dužnosti hrvatske dušobrižnike od napadaja štite; hrvatski puk nemože mirno svoje crkvene vježbe čavajati; hr-vatska djeca ako se međusobno šale, mogu služiti muzevi i mladići ako zaviknu „zi-vio“ ili pjevaju hrvatske pučke pjesme, budu vezani, u zatvor odvedeni i norča-nimi glohami kažnjeni; — neprostać e dakle drugo ako ne, da se Hrvatima zabrani go-voriti i diatiti.

Obzirom na sve ovdje spomenuto, stavlja ju podpisani na visoku e. kr. vladu upit:

1. Jesu li navedeni i slični slućajevi vi-sokoj vladi poznati i kakvo stanovišće zauzimalje napram istim?
2. Koje li je mjere poduzela visoka vlada i koje kani jošće poduzeti, da se takovi u prosvjetljenoj državi ne-čuveni slućajevi neopetuju?

U Beču, dne 19. junija 1891.

Spinčić, dr. Lang, Keftan, Tekly, Spindler, dr. Vašaty, dr. Pacak, Naberger, dr. Gregorić, Alfred prof. Coronini, Klan, Borčić, Robić, Povše, Perić, dr. Gregorec, Supnk, Zehetmayer, dr. Engel, Vošnjak, dr. Fruchs

Gospodarstvo na Puljsćini.

(Konac.)

Paštajuć na stran našim, kojim se djecu uzgaja u prvih godina, jer bi nas to dovelo vrlo daleko (nu bude li dobrotu gosp. urednika dopustila hoću se i na to svrattiti!), uzmimo sad uzgoj te djece da-kako površno, poslije dovršene 14te godine. I tu otvoreno moramo reći, da se rieđko gdje opaža med hrvatskim pukom takovu slobodu i toliku razpuštenost pri djeci, kao što ovud. Kad ti djete, bud muško bud žensko, pristupi u 15tu godinu, to mu se čini, da je postalo odraslim mladićem ili djevojkom, pak da prestaje tuj roditeljska vlast. U večer do 10, 11 a da-pače i kasnije slobodno je muzikarcem klatiti po selu te uznemirivati san starijim ljudem. Jeli vrijeme kišovito, to si se ta mladež skupi u koju kuću, gdje imade djevojaka, pak čevrlja svega i svašta do kasno doba noći. Roditelji dadu tomu neodraslomu dječaku po koji novčić, a on a nosom u vie, kao da želi zviezde pobro-jiti, i smotkom u ustijih potuca se po tudjih kućah. Blagdanom se muzikarci sakupe pod kakovo stablo, te s igračkimi kartami u mliećnih rukuh, čekaju da se svrši misa ili večernja. A roditelji? Možda ih upitaju gdje su bili, nu dalje ništa. Imaju li ti junaci u džepu za pol litre

1) Samo izvalite, jer raav valja temeljito lićiti. Op. uređ.

vina, hajde u krčmu, gdje njim je glavna zabava igra na karte. Vidio sam više puta gdje otac u krčmi motri kako mu se mlad-jahni sin igra i smije se njegovoj vieštini. U mesopotunsko doba gubi ta mladež vrijeme i zdravlje po plesovih. A gdje su rodi-teljake oči? Pokrile se plahtom nebahojiti. Ti jadni roditelji nemisle na odgovornost, koju preuzie sbog svoje djece pred Bogom i pred društvom. Oni nemisle, da će mo-rati jednom dati račun Svrotielja za svoje čine i za one njihove djeca.

A odkud se je našim seljakom uvukla u srca ta nebahojst? Od prijatelja za našimi slavniimi susjedji Latini. Šeđ nek dobro promogaju ti roditelji, mogu li njim takova djeca biti poslušna u kasnijoj mladosti, kad nisu bili tomu priučena u djetinjskoj ludi. Podnigipato! Stabalce se dade uvijati dok je mlado, ali kasnije sav je trud uzastudan. Jadni roditelji misle, da je trud ljubav pečati djeci po volji. Ljubav! To postupanje moglo bi se okraštiti ubo-jatrom duše i utjela vlastite djece. A ko trpi kasnije? Najprije roditelji, pak djeca a s njima dakako gospodarstvo, jer gdje mladij starijega nesluša, tu doista neima govora o gospodarstvu. Poslovica bo veli: gdje se bratska srca složie, tu i olovo plivat može, a nesloga gdje zavlađa, tu i slama na dno pada. Dakle bez sloge neima blagostanja. Ti neposlušni sinovi postanu otci, a te razpuštene djevojke majkimi. Kako će ovi uzgajati svoju nesretnu djecu, kad nisu imali dobra primjera? Tako od koljena do koljena ide uvijek na gore, i uvijek veće propadaju gospodarstva.

Roditelji! Pazite na uzgoj svoje djece veće nego li na zenicu oka svoga, i ona će Vas blagoslivljati. Poznata će Vam biti ona, kako je njeji mladić sbog zlo-čina bio osuđen na smrt. Nu prije nego li ga krvnik smakne, izprosi milost, da može poljubiti svoju majku. To mu nije dozvoljeno. Ali on, u mjesto da ju poljubi, odgrize joj uho veleć: Ti si kriva, što me sada vješala čekaju, jer me nisi uz-gojila kao što si morala. Prokleta budi! Strašna li primjera, nu da bi pravica po-stupala strogo, kao što jednom, takovi pri-zeri bili bi na dnevnom redu.

Još nješto. Mi imademo u liepom svojem jeziku krasnih gospodarstvenih knjiga. Nu u ovih stranah za nje malo tko mari. Usrok tomu je, što njim se neće potrošiti nit prebijeane pare za tako ko-ristanu knjigu, dočim njim nije za litru vina uikakva cena pretisoka. Njeji drugi bi možda knjigo i kupili, ali neznadno čitati. Ljudi božji! Sad imate školu na Puljsćini u svakom selu. Šaljite djecu u školu, te kad ova narasta, moći će se mnogo oko-risiti takvimi knjigami.

Sve to stari stavlja ti, moj dragi seljače, pred oči „Naša sloga“, kojoj leži na srcu tvoje blagostanje. Ona te ovim gleda uputiti, kako biš si mogao malo po malo poboljšati svoja gospodarstva, koja se danas nalaze u žalostnom stanju.

Puljski Hrvat.

DOPISI.

U Grižnjanu koncem junija. Ovih dana javio nam je obćinski slugaradostnu i ugodnu viest, koju smo toli željno očekivali, da su listine za buduće obćinske izbore pri-priježene. Listine su od 21. t. m. izložene i bit će kroz 4. tjedna svakom obćinaru na raspolaganje. Dužnost je dakle svakog, da zaviri u te listine — jesu li svi obćinari imajuci pravo glasa u iste uneseni. Ako nije tko u unesen a imade pravo da bude, nek se oglasi pismeno ili ustmeno kod obć. glavarstva ili kod e. kr. kot. kapeta-nata kroz tjeđan poslije minulog roka za pregledanje listina.

Obćina Grižnjanska je jedna od naj-nesretnijih obćina u Istri. Muževi, koji su do sada njom upravljali — glavari, tajnici, blagajnici, a većim djelom i zastupnici pokazali su, da nisu bili dorasli svojoj zadaći; njihove sile bijahu preslabo a da jednom obćinom upravljaju. Za dokaz nek služi samo to, da je obćina pod njihovom upravom došla do ruba propasti, naprtjena a savotretnimi dugovi i plaćili; račun niju položeni već 25. godine, tako da bijahu više oblasti prisiljene postić godine raz-pustiti obć. zastupstvo te imonovati e. kr. povjerenika, da sačuva obćinu od gotove propasti, te da poravna što se još porav-nati dade. U roku od godine dana reč bi, da je št. g. Petris uredio obćinske stvari, nu dvojimo, da je i novčano stanje uredio, te se je valjda i on uvjerio, da je nemoguće račun obćine Grižnjan na čisto staviti, i da valja kazati: „ki g a avu g a avu.“ Da „ki g a avu g a avu“ trta da i obćinari uzviknu, ali to etođi da su bivši upravitelji obćinu upropastili,

bilo iz neznanstva bilo iz lakomosti. Što je prošlo je prošlo — obćina je na umoru, nu još imade nade, da odravi od sadatih svoj rana, al zato joj treba dobrih i pošteni-ih liečnika, koji budu znali te rane vridati. Koji su pako ti liečnici? Buduće zastupstvo: glavar, tajnik, blagajnik, sarjetnici i ostali zastupnici. Buduće zastupstvo, ako hoće da obćinu spasi treba da udari putem pravednijim, poštenijim — ter da sve svoje sile posveti dobru obćine, inače neima spasa. Zato nam treba glavara poš-tenjaka, koj ne treba tudje, koj ne gleda na lievo ni desno, već ravno; treba uam tajnika, koj je viest i sposoban za svoju službu, i koj pozna barem hrvatski i talijanski jezik ako hoće, da sarjestno vrši svoje dužnosti, a takovog treba tražiti putem natječaja, jer ovdje neima osebe sposobne za tu službu. Tajnik je duša svake uprave a osobito takove, gdje neima čovjeka, koj bi bio sasvim sposoban za glavara. Treba nadalje takove zastupnike, kojim na srcu leži boljak obćine, i koji su zadahnuti vjerom krćauskom, ljubavju prema Bogu i narodu, jer samo takovi će sarjestno dužnosti svoje vršiti. Do sada bili su na čelu obćine sve sami praci talijanske stranke, pa što su u obćini dobra učinili? Tim muževom neće više i nemogu obćinari povjeriti obćinsku upravu. Ako je obćinarom ikoliko stalo do napredka obćine, to će sve svoje sile uložiti, da takovo muzevo od uprave daleko drži. A kako da se puk ponaša? Odrastiti mora njih i njihove pristatše a birati druge muzeve. Pristati valja uz Salamun, Dubca, Dobrovića, Pericka i pomagati njihovu stranku. Na noge dakle obćinari, pogovorite se, jer izbori su na vratima.

Kod izbora bit će rajbrže dvie, ako ne tri, stranke; moglo bi se jih nazvati: stara i mlada. Stari nastojati će, da pro-turaju stare svoje prijatelje, da još glođu, da ostane sve pri starom; vikat će na eva usta, da je u obćini sve u redu — a pomagat će jih u tom poslu osobito naš Carlo. Uloviti će za sebe mnogo sliepih, osobito u graiću Grižnjanu. Kastanji i Zavržju, dočim će na krasu završkom, grižnjankom, Kubertonu i Šterni izvan nekolicu gluhonievih i sliepih, naći na tvrd odpor.

Stranka mladih zapisati će na svoju zastavu: red i rad na upravi, jednako pravo svim i svakomu, daleko kuća onim, koji su obćinu izsisali i upropastili. Van dakle sa stariim upravitelji, koji su nam samo dugove naprtili, a na njihovo mjesto posadimo nove, vridnije i značajnije mu-zeve. Pozor obćinari — ne pućite se varati, na stran sve obziro osobne, a prod obćina nek vam leđbi samo korist obćine.

Još nešto pa eto me pri kraju. Dne 15. o. m. imali smo veliki blagdan sv. Vida, zaštitnika naše crkve. Poslije svćane sv. mise sakupilo se nekoliko svećenika kod našega župnika. Glavnu rieč kod objeda vodio je dakako Don Carlo, koj inače želi odavle seliti, nu i mi, da vam istinu kažemo, nebisimo za njim suza ronili. Kod objeda svratio se u svojih mudrih „go-vorancijah“ dakako i na blaženu „poli-tiku“, da pokaže kako se talijanski poj-malo (!) njom bave. — Pri tuo nje pu-šio niti mrte u miru, kao n. pr. pek. bie-kupa Dobrilu. Da je svoju ostricu okrenuo proti Glavini i proti drugim hrvatskim svećenikom, to se samo po sebi razumij-je. Na čast mu bilo!

O sblaznih što su je počinili gra-đani bujski i opatljaki već ste pisali, samo to vam javljamo, da se državno odjetništvo u Rovinju vrlo zanima za te čine. Prošli tjeđan bio je u Bujan i u Zavržju sudac iz Rovinja, da izpit-a o toj stvari; bio je otud tri dana. U ost-rom je čudno, da nije iztraga o toj stvari izručena kojem sudcu iz Buja!

Pristatša mladib.

Franina i Jurina

Fr. Si biva na samnju u sv. Vidu? Jur. A sam, ter znaš, da prez mene ne more bit.

Fr. A si čuža ča „šumat“?
 Jur. Ne, ađ govore Filipanci, da je njih „kuhat“ prevéc „šumat“ za vrazmenske blagdane, pa da se je štufa.
 Fr. Benj; bolje tako, da se ljudi ne zglodaju; ađ onako znadu „šumat“ i naše žene prid pećon!
 Fr. Povidaj mi, Jurino, još tu.
 Jur. Ma vreda, jer mi je poći.
 Fr. Je bilo čnda naših popi na feru u Filipani?
 Jur. A ni vrag tega; a ki će doći nepozvan?
 Fr. Ja, ja, ma jur neke talijanske... se pozivlje!
 Jur. A mo-o-o! Patria je patria!

Različite viesti.

Blagdan sv. Cirila i Metoda. U nedjelju dne 5. r. m. svetkovati će slavenska plemena veliki blagdan svojih apostola, slavenske bratje sv. Cirila i Metoda. I kod nas u Istri ukorenjuje se sve to više ta krasna crkvena svečanost, pak se nadamo, da će naše prevredno sveštenstvo i ovom prigodom upozoriti naš pobožni puk na veliko znamenovanje toga blagdana i naših svetih apostola, koji su propovjedali Isusovstvo nauku našim predjedovcima u našem milozvučenom jeziku.

Iz Buzeta pišu nam koncem junija 1891. da su napokon uređeni odučajni na tamošnjih pučkih školah. Od sada biti će imati jedan učitelj na hrvatskoj i jedan na talijanskoj školi, a jedna učiteljica na hrvatskoj i jedna na talijanskoj školi. Ta razdioba nije doduše pravedna glede hrvatske škole, jer bi na njoj moralo biti najmanje više učiteljskih sila, nego li na talijanskoj, nu za sada valja nam se i tim napredkom zadovoljiti.

Sjednica zemaljskoga kulturnoga vieća održavati će se dne 2. t. m. u Poreču. Koliko mogosmo doznati razpravljati će se na njoj osim običnih predmeta i o razlikujući zemaljskoga sabora od prošle godine, što da se učini, da kotarske gospodarske zadruge razviju voća djelatnost. Nadamo se, da će nas koji od gg. članova kulturnoga vieća o toj sjednici izvijestiti.

U laži su kratke noge. Pod tim naslovom primili smo iz občine Pomjan izjavu, koje niže u originalnom slovenskom jeziku donasamo, i koje potvrđuju našu dosadnu tvrdnju, da se glavašiti protest pomjanskih šarenjaka, ili bolje rekuć, koparskih šarenjaka, proti izboru šiducijara temeljni posve na laži i kleveti. Izjava te glase:

I. Izjava.

Jaz podpisani Giuseppe Perosa detto Soldatić No. 17. di Figarola zahtevam u terjam javno, da se iz laškoga protesta zoper duhovitični sploh in posebno zoper mojega gosp. župnika Vodopirca izbrisie moje ime, katero se je križično in lažljivo vpisalo, ko nisem nikdar prišel in tudi nič ne vem, kar si upam praseči vsak hip pred sv. R. za 10 m. Meni ni nič mar, ne za detto šunarnja (tako zovejo Matia Benčić, končera iz Pomjana), ne za kacega drugzega, kdor me je za pričo podpisal, ne za šiducije konšelier in podesta Pomjanski), kdor protest podpisal govori, obrekuje me in nesramno, da je kazni vreden, ker se ime podpisuje in podkrižuje, ko jaz nič ne vem. Jaz ne obrekujem mojega gosp. župnika, drugi naj delajo, ko hočejo; jaz nočem čez njega lagati, ampak, kakor moj pokojni oče, tako tudi jaz ga ljubim in spoštujem, kar je tudi vsak včen, in dokler je moj rod, bodemo se vsi tako vedli in častili svojega duhovca, kateri tudi edini nam pravo pot k Bogu in časni sreči kazati hoče.

V Pomjanu na praznik sv. Nazarija, dne 19. junija 1891.

† Giuseppe Perosa
 detto Soldatić di Figarola.

II. Izjava.

Jaz Juža Veškovo od Matije di Zupanići, kakor sem trdil v pričo vseh ljudi na terju dne 19. junija t. l., kadar se govori iz cerkve šli, da nič ne vem, in da nisem prišel, ravno tako tudi danes, na praznik sv. Alojzija, ravno tako kakor moj kompare Soldatić protestiram zoper to vpisanje mojega imena kot priča v talijanskem protestu in terjam, da se ime izbrisie, ker to je laž, in mene nima nobeden za pričo staviti.

Pomjan, dne 21. junija 1891.

† Giuseppe Veškovo di Zupanići.

Vse te izjave prostovoljno prijete v pričo dveh naprošenih prič, katere so: 1. Ivan Veškovo l. r. in 2. Matija Klaj l. r.

III. Izjava.

Jaz Anton Perosa od pok. Andreja ne vem za nobeden križ, da sem naredil kot priča zoper župnika in sicer rečem v imenu sv. Antona, da bi nikdar ne šel iz te hiše.

IV. Izjava.

Jaz Ivan Perosa od pok. Matije, da bi me Mati Božja osepila, če vem kaj o temu da bi jaz kaj budega gospodu (župniku) storil! Priče so: 1. Jurij Perosa, 2. Ivan Veškovo l. r., 3. Matija Klaj l. r. Tako se je bez dvojbe podpisalo onaj protest u Marezigi i u Truškah.

Iz Medulina pišu nam, da jik je vrlo razveselilo svojim bolaznenjem poznati pučki lakerdijša „Il Giovine Somiero“ u svojem broju od dne 6. junija. U jednom dopisu iz Premanture tuži se na Medulince, koji da su se poslie zadnjega izbora za zemaljski sabor posve promjenili. Tamo da je od tada zavladao nemir i nered a to što usljed hrvatskih agitacija. Našega liepoga Medulina, da „to nemože više prepoznati“. Za dokaz tomu navadja ališedću izmisljotinu: Nedavno pisi se nekoji mladići iz Premanture u Medulin, da se tuj pozabava i razvesele. Ti mladići — piše „Somiero“ — da se nisu mogli vratiti doma od straha pred Medulinci, to da su morali u Medulinu ostati zatvoreni svu noć u jednoj kćerici. Na koncu govori se dopisnik Medulincem, da će njim i njihovom mjestu to njihovo ponasanje najteže škuditi. Da vidimo što je na tom istine. Istina je, da su nekoji mladići došli neke nedelje u Medulin i tuj ostali ne samo svu noć, već i sljedećega dana jer bijaše blagdan. No grdna je laž da su od straha tuj ostali, jer njim nije nitko niu jedne ružne rieči kazao. Oni su se dapače liepo i ugodno zabavljali u kolu amonje mladeži kako da se kod kuće. Bilo je doduše vrijeme kad su se Medulinci i Premanturci ružno gledali, jer bijašu prvi uvrijeđeni od drugih, nu danas Bogu hvala gledaju se kao prava bratja. Istina je nadalje, da Medulinci ni danas nemare za šarenjačke podrepnice i talijanske produance iz Premanture, al tih je svakim danom manje. U kolu ovih spada i „Somiero“ dopisnik, koji zaboravlja, da je hrvatskoga imena i korena i da su njegovi stariji bili vriedni i pošteti Hrvati, a on njim jednik danas blati i smrdi uspomenu u zakutnih talijanskih lističih. Toliko dopisniku — izdajci svoga roda i plemena. G. Jorku poručamo pako, da se njegovih grožnja neplašimo nimalo. Učiniti će nam veliku ljubav ako se na naših vratih nikada ne pokaže. To vriedi i za njegova gospodare, koji mu korito pune. Vjerujemo, da mu je žao što je je rodila Hrvatica, al to nije naša krivnja. Ako mu nije pravo neka uhvati oca za bradu, što ga nije u Rimu krio.

Iz Opatija pišu nam koncem junija 1891. Odkad je Opatija počela braim korakom napredovati pobudila se tui u domaćih kolu u pridoličah nekakva žudnja za gradjenjom kuća i ta žudnja donomic nastaje. — Razumi se pako, da svaki nemože graditi palače ili velike kuće za špekulaciju; mnogi siromasi nastoje sagraditi za sebe privalitiše toliko, da nisu pod vedrim nebom. Nego buduć da je Opatija liečitište i buduć da se gradi na vrat na nos, c. k. kotarski kapetanat počeo je nastojati, da kuće odgovaraju propisom i potrebam mjesta liečitišta, te je zato nuložio nedavno voloskom občinskom glavarstvu kao gradjevnoj oblasti, da već kod prvoga komisijonalnoga razvida na licu mjesta sudjeluje također kotarski liečnik, da on u pogledu zdravstvenom svoja izreče i shodno odredi.

Kotarski liečnik g. dr. Tamaro sada dakle dolazi sa gradjevnom komisijom prije svake nove gradnje, i zato dade si platiti svojih 4—5 for. — Nekojim se to prevéc činilo — osobit nekojim ženam, jer kako je poznato od mnogo vremena u Opatiji još uvijek žene glavnu rieš vode — te se počelo tomu najprije podmaklo a zatim glasno prigovarati. Naši narodni protivnici upotreбили su pak i tu zgodu te raztrubili u puku, da su tomu krivi Hrvati, koji su u zastupstvu, jer dok ovih nije u občinskom zastupstvu bilo, da se liečnika nije ni zvalo ni plaćalo, nego kad je k bolestniku išao.

Nu kako su u laži kratke noge, doznalo se i tu za istinu i danas već malo tko u to vjeruje. —

Kako god si spomenusmo, da se strastveno gradi, događa se, da občinski glav ar ureće na jedan dan visé komisija, (kadkad 5—6 na jedan put) a tad vam i gosp. dr. Tamaro pobire od svake kuće 4—5 for.

Videći taj ogroman dobitak liečnika, žrtvu siromakah, zapita na zadnjem občinskoj sjednici u Voloskom g. zastupnik Iv.

Pi amin g. kot. kapetana, kako to biva, da kot. liečnik toliko diete prima i jeli baš potrebno, da kod svake komisije on sudjeluje i tako masnu plaću vuče. Gosp. savjetnik vitez Jettmar odgovori, da je liečnik kod tih komisijah potrebit, ali da on nema prava za to nikakvo plaće ili diete tražiti, buduć svaki činovnik i dužan unutar 3 kilometra od sjedišta, hjezplatno obavljati komisije, a Opatija da leži unutar 2 kilometra od Voloskoga. Mi dakle sada pitamo g. dr. Tamaro jeli on pozna zakonstu zastupstva, u kojoj je govorio g. kapetan i jeli je voljan povratiti dotičnikom nezakonito primljene diete? Čujemo, da nekoji kaue i sudebeno zahtjevati povrtak onoga, što su platili a nisu bili dužni platiti. Buduć da pak sada za to znade i gosp. kapetan, stalni smo, da se već takva što dogoditi neće, nego vjek ovom prigodom pitamo gospodu Talijane tamo u Poreču i Piranu, što bi oni rekli kad bi jedan hrvatski činovnik kod njih radio kako je ordje radiog. Tamaro? Kako bi oni napram njemu postupali? Neka nam na to odgovori urednik poredke „baba“ g. dr. Marko Tamaro.

U stalom proti g. dr. Tamaru čuju se sa raznih strana i drugih pritužba tako n. pr. da neće da ide bolestnikom osobito onim, koji nisu njegove stranke ili ako ide, ide tek kasno i pošto se najprije napsuje na dotičnoga. Nego o tom drugi put.

Sajam u Lindaru. Občinska uprava u Pazinu javlja nam, da je visoko c. k. namjestništvo u Trstu dozvolilo obdržavanje redovitoga godišnjega sajma u Lindaru, te da će se letos za prvi put obdržavati drugi utork tekucega mjeseca t. j. 14. junija, a tako i svake buduće godine. Sajam taj okšten je „Sajam sv. Mohora i Fortunata“. Na sajmu prodavati će se svakovratno blago, svakojako poljodjelsko orudje i druga roba, koja spada u trgovinu. Trgovci ili razprodavaoci neće plaćati takse ili placiovice.

Gradnja lukobrana u Baški. Od tamo pišu nam o tom predmetu dne 30. pr. m. koliko sledi:

Poznato je, da su Baščani dobri pomorci i da imaju mnogo svojih brodova. Dusedanja luka nije bila dovoljna za tolike brodove, za to je bilo nužno, da se gradi nova luka, odnosno novi lukobran. Hvala našemu dičnomu Viteziću što su ušlišane bile naše želje i pred 7 godina, odredjena svota od 149.455 for. za gradnju lukobrana, koja se imala izvesti u četiri godine. A kad tamo, proteklo već i 7 god. a još nije vidjeti svršetka. Posao je nedovršien; xlo je dakle jošie za naše brodove, ali orće biti bolje, ni kad bude dovršen. Nutarnjost naime ili dno luke jest gol pjesak, a iz pjeska dižo se brežuljak. Brodovi se ne imaju gdje vezati, gdje izkrcivat bačve i druge terete, a onda što koristi luka i lukobran? — Vlada kao da nije mislila na to. Pod prošlim predjednikom g. Albero m pisalo se je o tom više puta, a i na samom mjestu razpravljalo. U tu svrhu na želju Baščara odredilo se, da se dužinu lukobrana prikrtati za 20 metara, a sa pristjenjem novcem sagradi obala u nutarnjosti luke i druge potrebite stvari. K tomu pridolazi i jedna polaktička. Kamenja ne treba iz daleka dovažati, već samo izvadit obrambeno kamenje sa starog lukobrana, koji ostaje u sredini nove luke i upotrebit ga za obalu. Stari pak lukobran doći će dobro brodovom, jer će sa meći na njem izkrcivat s jedne i druge strane. — Tako se je zaključilo, ali čini mi se, da će se novci potrošiti, a mi obale nećemo dobiti.

Što koristi dakle lukobran, ako brodovi ne imaju gdje pristat? U novu luku ne ima ni dobra pristpa. Naši ljudi vele nek občina sagradi cestu, odnosno i obalu, da se omogući pristup k luci i brodovom. Lahko je to kazati, ali odkud sredstva za to? Občina baščanska ima na godinu 3200 for. dohodka, a 3500 potroška bez obira na popravak crkve, gdje treba oko 10.000 for. i za gradnju vodovoda 1800 for. i ostale stvari. Narod mora podnositi velike namete, da se dug izplati. Uz take prilike nije občini moguće, da sama sa gradi obalu i cestu. Vlada će, nadamo se, u vidjeti i nališati naše pravdone zahtjeve.

To je glede luke, a sada da nešto rečem o trgovini. Naše je mjesto u jako slabom prometu sa kopnom. Parobrodi križuju eno ciljem Kvarnerom, a Bašku, najreče i za trgovinu najvažnije mjesto na otoku Krku, tiče jedan parobrod dva puta na tjedan i to na polazak iz Rieke u Zadar i na povrtak. Pa nek bi i to, ali i taj jedini parobrod misie Bašku samo kad je malo bure i inače. Radi toga možemo ravnateljstvo Ugarsko-hrvatskog parobrodarskog društva, da malo više pažnje posveti našem kraju. Istina

je, da imaju parobrodi malo dobitka u Baški; ali tko je tomu kriv? Opravnici ili agenti. U Baški naime ne pristaje parobrod uz obalu, jer nije prikladno, već se putovici i roba dovuci na kraj barćicama. Pa znate koliko putovici placaju za prevoz? Koliko iz Rieke u Senj za parobrod, nai 20 novč. Za izkrcenje pak robe plaća se skoro više nego za parobrod, koji robu dozeve. Uza to baca se roba, da je Bogu plakati. Onda je naravno, da svatko voli dati dopremiti robu brodom, jer mu je sjegarna, ako i dodje kanjije.

Toliko dajemo na znanje ravnateljstvu parobrodarskog društva, a ono neka učini shodno korake, želi li da mu se i polazak Baške izplati. — Moralo bi društvo i na vozarini popustit, jer iz Rieke do Baške svaki put i for. 30 novč., a iz Rieke do Senja samo 20 novč. Čujte, pa se divite, vi koji znate, koliko je Baška daleko od Senja!

Za sada bit će dosta, a drugi put o nekojih drugih stvarih.

Pomoran.

Listnica uredništva.

G. g. dopisnike iz Ložinja, Lindara, Buzeta, Kastavine, Opatjinec itd. molimo, da se stripe i da nam opreste što nevide svojih dopisa al nek znadu, da će doći sve na red.

Listnica uprave.

Uplatili su nadalje za „N. Svet“ 6. marča do 30. aprila. Zop. ured sv. Vital for. 5. B. J. Labin for. 5. G. G. Meja nov. 75. T. N. Krk for. 250. P. dr. F. V. Vardolin for. 125. C. A. Rarnica for. 150. Dr. P. P. Beč for. 120. K. L. Barbana for. 5. M. W. Pantera for. 2. Čit. Pregrada for. 350. L. M. Vepriac za sebe i čit. for. 12. S. T. 350. L. M. Vepriac for. 250. A. J. Ložinj for. 3. V. S. Ložinj for. 250. A. J. Ložinj for. 250. V. M. Rakovica for. 125. Kar. Krežina Zagreb for. 125. Čit. Jelša for. 5. M. J. Savičenti for. 1. B. D. Trst for. 5. S. J. Predloka for. 250. U. A. Rovinjako selo for. 2. C. k. kot. šk. vieće Pula (oglas) for. 2. J. I. Opatija for. 2. L. S. Tinjan for. 150. C. k. kot. šk. vieće Pula (oglas) for. 2. T. I. Ustrine for. 2. S. M. Sočrva for. 5. F. A. Mousalji for. 1. Čit. Baška for. 9. D. M. Vrana for. 2. F. I. Fakini for. 1. Č. I. Beram for. 1. G. N. Sušak for. 2. U. I. Rovinjako selo for. 2. A. I. Pula for. 2. T. I. Lovran (oglas) for. 4. K. F. Čunski for. 5. J. M. F. Lindar for. 4. T. J. F. Sušak for. 2. V. Fr. Rieka for. 2. G. T. Grižano for. 2. (Sliedj)

Lutrijski brojevi

Dne 27. junija.

Trst	50	62	68	70	85
Linc	40	43	13	52	66
Budapest	17	11	43	61	29

Dne 1. julija.

Prag	50	25	23	41	57
Lavor	37	26	6	8	62
Hermanstadt	40	29	64	18	41

„Slovanski Svet“

ki izhaja v Trstu po dvakrat na mesec na 16 velikih straneh, razpravlja narodnopolitiška i kulturna vprašanja Slovanov, posebno avstro-ogerskih Slovanov. Sedaj piše tudi o cerkvenih obredih. — in pride kmalu na vrsto cirilo-metodijeka cerkev med Hrvati in Slovenci. Sveštenikom se še posebe posvečeno te razprave.

„Slovanski svet“ stoji 1 gld. za četrt leta; 4 gld. za celo leto. Naročnina se pošilja izdatelju v Trstu.

Fran Podgornik,

izdajatelj „Slovanskega Sveta“ v Trstu.

FILIJALKA e. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda

za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vredn. papirjih sa	V zaplocah sa
4-dnevni odkaz 2 1/2%	30-dnevni odkaz 2 1/2%
5- " " 3%	3-mesečni " 2 1/2%
8- " " 3 1/2%	6- " " 2 1/2%

Vrednosni papirjem, glasioim na napoleone, kateri se najhajo v okrogu, pripozna se nove borestna tarifa na temelju odpovedi od 8. oktobra, 12. oktobra in 3. novembra.

Okrožni oddel.

V vredn. papirjih 2 1/2% na vesko svoto.

Nakazuje

za Danaj, Prago, Peito, Brno, Lvov, Tropavo, Boko kakor za Zagreb, Arad, Bozen, Gradec, Hermanstadt, Inmost, Celovec, in Ljubljano — brez troštvoja

Kupnja in prodaja

vrednosnih diviz, kakor tudi novčenje knuponov 24—13 pri odbitku 1% provizija.

Pred u j m i.

Na jamčevse flatlas pogoji po dogovoru. Z odprtim kreditu v Londonu ali Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po pogodbi.

Uložki v pohranu.

Sprejemajo se v pohranu vrednosni papirji, slat ali srebrni denar, inozemski bankovci itd. — po pogodbi.

Trst, 25. februarja 1891. 12—24

